KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2022/2115,

annettu 13 päivänä heinäkuuta 2022,

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 täydentämisestä teknisillä sääntelystandardeilla, joissa täsmennetään menetelmä joukkorahoitusalustalla tarjottujen lainojen maksukyvyttömyysasteiden laskemiseksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta 7 päivänä lokakuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 ([1]) ja erityisesti sen 20 artiklan 3 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) On tarpeen antaa sijoittajille mahdollisuus tehdä tietoon perustuvia sijoituspäätöksiä. Koska yhdessä joukkorahoitushankkeessa voidaan tarjota useampaa kuin yhtä lainaa, joukkorahoitusalustalla tarjottavien hankkeiden maksukyvyttömyysasteen laskentamenetelmää täsmennettäessä on tarpeen vahvistaa säännöt, jotka koskevat maksukyvyttömyysasteen laskentaa joukkorahoitusalustalla tarjotun joukkorahoitushankkeen kunkin yksittäisen lainan tasolla. Maksukyvyttömyyden määrittely tarkemmalla tasolla eli lainan tasolla mahdollistaa sen, että voidaan havaita tapaukset, joissa hankkeen toteuttaja ei todennäköisesti täytä yhteen lainaan liittyviä luottovelvoitteitaan mutta täyttää muut. Sen vuoksi joukkorahoitusalustalla tarjottavien hankkeiden maksukyvyttömyysastetta laskettaessa joukkorahoituspalvelun tarjoajien ei tulisi automaattisesti katsoa samaan hankkeeseen kuuluvien eri lainojen olevan maksukyvyttömyystilassa samaan aikaan. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien olisi arvioitava, liittyvätkö jotkin maksukyvyttömyyteen viittaavat seikat joukkorahoitushankkeeseen kokonaisuutena vai tiettyyn lainaan. Erityisesti silloin, kun maksukyvyttömyys koskee merkittävää osaa joukkorahoitushankkeeseen liittyvistä lainoista, joukkorahoituspalvelun tarjoajat voivat pitää epätodennäköisenä, että kyseisen joukkorahoitushankkeen muut lainat maksettaisiin kokonaisuudessaan turvautumatta toimiin, kuten vakuuden realisointiin, ja käsitellä myös kyseisiä lainoja maksukyvyttömyystilassa olevina.

(2) On tarpeen välttää sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttö ja antaa sijoittajille mahdollisuus vertailla sellaisten joukkorahoituspalvelun tarjoajien luottovelvoitteiden hoitoa, joiden tarjoamat joukkorahoituspalvelut muodostuvat lainojen myöntämisen helpottamisesta, ja erityisesti antaa mahdollisuus vertailla joukkorahoitusalustoilla tarjottavien hankkeiden laatua. Sen vuoksi on aiheellista täsmentää seikat, joiden perusteella tällaisten joukkorahoituspalvelun tarjoajien olisi katsottava, että niiden joukkorahoitusalustalla tarjottu laina on maksukyvyttömyystilassa. Kyseisillä joukkorahoituspalvelun tarjoajilla olisi sen vuoksi oltava käytössään toimivat prosessit, joiden avulla ne voivat saada tarvittavat tiedot, jotta ne voivat ilman aiheetonta viivytystä havaita joukkorahoitusalustallaan tarjottujen lainojen maksukyvyttömyystila.

(3) Asetuksen (EU) 2020/1503 20 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että joukkorahoituspalvelun tarjoajat, jotka tarjoavat lainojen myöntämisen helpottamista koskevia joukkorahoituspalveluja, ilmoittavat vuosittain joukkorahoitusalustallaan tarjottujen joukkorahoitushankkeiden maksukyvyttömyysasteen ainakin edeltävien 36 kuukauden ajalta ja julkaisevat neljän kuukauden kuluessa kunkin tilikauden päättymisestä selvityksen, jossa ilmoitetaan kaikkien niiden välittämien lainojen odotettu ja todellinen maksukyvyttömyysaste. Sen varmistamiseksi, että sijoittajat ja mahdolliset sijoittajat saavat joukkorahoitusalustalla tarjottavista lainoista tietoja, joissa riski- ja tuottomittareiden aikajänne on sama, on tarpeen varmistaa johdonmukaisuus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ([2]) 180 artiklan 1 kohdan a alakohdan kanssa ja käyttää maksukyvyttömyysasteiden laskennassa viitearvona yhden vuoden maksukyvyttömyysasteita. Yhden vuoden maksukyvyttömyysaste on niiden lainojen osuus, jotka siirtyvät yhden vuoden tarkasteluajanjakson aikana maksukykykyisestä tilasta maksukyvyttö-

([1]) EUVL L 347, 20.10.2020, s. 1.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

myystilaan vähintään kerran. Näin ollen odotetun maksukyvyttömyysasteen tulisi olla arvio niiden maksukykyisessä tilassa olevien lainojen osuudesta, joiden odotetaan yhden vuoden tarkasteluajanjaksolla joutuvan maksukyvyttömyystilaan. Jotta tällainen odotettu maksukyvyttömyysaste voitaisiin arvioida todellisen maksukyvyttömyysasteen perusteella, todellisen maksukyvyttömyysasteen laskennassa olisi käytettävä ainoastaan lainoja, jotka yhden vuoden tarkasteluajanjakson alkaessa eivät ole maksukyvyttömyystilassa. Jotta maksukyvyttömyysasteet voidaan esittää tasapuolisesti ja niin, että ne ovat vertailukelpoisia, vuotuisten maksukyvyttömyysasteiden laskennassa ei tulisi soveltaa painotusjärjestelmää (lainaperusteinen laskenta). Näin ollen maksukyvyttömyysasteen laskennassa ei tulisi käyttää lainojen rahallista määrää, jotta voidaan välttää joidenkin lainojen painottaminen tällaisissa laskelmissa muita enemmän. Jos lyhytaikaiset lainat aiheuttavat vinoutuman, joukkorahoituspalvelun tarjoajien, jotka tarjoavat lainojen myöntämisen helpottamisesta koostuvia joukkorahoituspalveluja, olisi mukautettava maksukyvyttömyysasteen laskentaa. Jotta varmistetaan, että maksukyvyttömyysasteet esitetään sijoittajille oikeudenmukaisesti, joukkorahoituspalvelun tarjoajat, jotka tarjoavat lainojen myöntämisen helpottamisesta koostuvia joukkorahoituspalveluja, eivät saisi manipuloida tai antaa väärää kuvaa asetuksen (EU) 2020/1503 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti julkaistuista maksukyvyttömyysasteita.

(4) Epäjohdonmukainen, virheellinen, puutteellinen tai vanhentunut data voi johtaa virheisiin joukkorahoitushankkeiden maksukyvyttömyysasteiden laskennassa. Datan luotettavuuden ja korkean laadun varmistamiseksi datan keräämiseen ja säilyttämiseen liittyvien menettelyjen olisi oltava vankkoja ja hyvin dokumentoituja.

(5) Joukkorahoituspalvelun tarjoajien sisäisen menetelmän, jolla todelliset ja odotetut maksukyvyttömyysasteet lasketaan, olisi perustuttava kyseisten joukkorahoituspalvelun tarjoajien välittämiin lainoihin liittyvien velvoitteiden hoitoa koskeviin tietoihin ja asetuksen (EU) 2020/1503 19 artiklan 7 kohdan d alakohdassa tarkoitetussa riskienhallintakehyksessä vahvistettuihin riskiluokkiin.

(6) Tämä asetus perustuu komissiolle toimitettuihin teknisten sääntelystandardien luonnoksiin, jotka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) on laatinut tiiviissä yhteistyössä Euroopan pankkiviranomaisen kanssa.

(7) ESMA on järjestänyt avoimia julkisia kuulemisia tämän asetuksen perustana olevasta teknisten täytäntöönpanostandardien luonnoksesta, analysoinut niihin mahdollisesti liittyviä kustannuksia ja hyötyjä sekä pyytänyt lausunnon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 ([3]) 37 artiklan mukaisesti perustetulta arvopaperimarkkina-alan osallisryhmältä.

(8) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 ([4]) 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausuntonsa 1 päivänä kesäkuuta 2022,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Joukkorahoitusalustalla tarjottujen lainojen maksukyvyttömyystila

1. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien, jotka tarjoavat lainojen myöntämisen helpottamisesta koostuvia joukkorahoituspalveluja, on katsottava, että niiden joukkorahoitusalustalla tarjottava laina on maksukyvyttömyystilassa, kun on kyse jommastakummasta tai kummastakin seuraavasta tilanteesta:

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

a) joukkorahoituspalvelun tarjoaja katsoo, että on epätodennäköistä, että hankkeen toteuttaja maksaisi lainan kokonaisuudessaan tai muutoin täyttäisi kyseiseen lainaan liittyvät velvoitteensa turvautumatta vakuuden realisoinnin kaltaisiin toimiin;

b) kyseistä lainaa koskeva hankkeen toteuttajan olennaisen luottovelvoitteen hoitoon liittyvä maksusuoritus on ollut erääntyneenä yli 90 päivää.

2. Sovellettaessa 1 kohdan a alakohtaa seuraavia tekijöitä on pidettävä merkkeinä siitä, että maksaminen on epätodennäköistä:

a) kyseisen lainan osalta on toteutettu vastapuolen ahdingosta johtuva luottovelvoitteen uudelleenjärjestely, joka todennäköisesti alentaa vastuun arvoa pääoman, korkojen tai mahdollisten palkkioiden olennaisen anteeksiannon tai lykkäyksen vuoksi.

b) hankkeen toteuttaja on hakeutunut tai asetettu konkurssiin tai vastaavaan menettelyyn, joka johtaa siihen, että kyseistä lainaa koskevan luottovelvoitteen maksu sijoittajille viivästyy tai peruuntuu.

Sovellettaessa a alakohtaa vastapuolen ahdingosta johtuvan uudelleenjärjestelyn on katsottava tapahtuneen, kun hankkeen toteuttajalle, joka on kohdannut tai kohtaamassa vaikeuksia taloudellisten sitoumustensa täyttämisessä, on myönnetty helpotuksia.

3. Jos luottosopimuksessa nimenomaisesti annetaan hankkeen toteuttajalle mahdollisuus muuttaa maksueräaikataulua tai keskeyttää tai lykätä maksuja tietyin edellytyksin ja hankkeen toteuttaja toimii luottosopimuksessa myönnettyjen oikeuksien puitteissa, muutettujen, keskeytettyjen tai lykättyjen maksujen ei tule 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa katsoa olevan erääntyneitä, mutta laskelman päivistä, joina maksu on ollut erääntyneenä, on perustuttava uuteen maksueräaikatauluun, kun se on määritetty. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on kuitenkin analysoitava tällaisten maksueräaikatauluun tehtävien muutosten tai maksujen keskeyttämisen tai lykkäämisen syyt ja arvioitava 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua maksamisen epätodennäköisyyttä.

4. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on ilmoitettava 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa käytetty olennaisuuskynnysarvo.

5. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on ilmoitettava sijoittajille lainan maksukyvyttömyystilasta viipymättä.

2 artikla

Menetelmä joukkorahoitusalustalla tarjottujen lainojen maksukyvyttömyysasteen laskemiseen

1. Asetuksen (EU) 2020/1503 20 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua ilmoittamista varten joukkorahoituspalvelun tarjoajien on laskettava todetun yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen yksinkertainen keskiarvo koko tarkasteluajanjaksolta käyttäen 12 kuukauden havaintojaksoja, jotka eivät ole päällekkäisiä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen laskemiseksi joukkorahoituspalvelun tarjoajien on varmistettava seuraavat:

a) nimittäjä on 12 kuukauden havaintojakson alussa todettu maksukykyisessä tilassa olevien lainojen lukumäärä;

b) osoittaja sisältää kaikki nimittäjässä huomioon otetut lainat, joilla oli 12 kuukauden havaintojakson aikana vähintään yksi maksukyvyttömyystapahtuma.

3. Sovellettaessa 2 kohtaa lainat, joiden maksueräaikataulussa ei ole 12 kuukauden havaintojakson aikana yhtään maksua, on jätettävä pois kyseisen ajanjakson maksukyvyttömyysasteen laskennassa käytetystä datajoukosta.

4. Sovellettaessa 1 kohtaa tarkasteluajanjakson pituuden on ainakin yhden datalähteen osalta oltava vähintään 36 kuukautta riippumatta siitä, käyttääkö joukkorahoituspalvelun tarjoaja ulkoisia, sisäisiä tai yhdistettyjä datalähteitä taikka kaikkien edellä mainittujen yhdistelmää. Jos käytettävissä oleva tarkasteluajanjakso on jonkin tietolähteen osalta tätä pidempi, on käytettävä pidempää ajanjaksoa. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan, joka on ollut toiminnassa alle 36 kuukautta, on käytettävä ajanjaksoa, jonka se on ollut toiminnassa.

5. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on ilmoitettava nimittäjä ja osoittaja, joita käytetään 2 kohdan mukaiseen yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen laskemiseen 4 kohdan mukaisesti määritetyltä ajanjaksolta.

3 artikla

Menetelmä lainojen todellisen maksukyvyttömyysasteen laskemiseen riskiluokittain

1. Asetuksen (EU) 2020/1503 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan i luetelmakohdassa tarkoitettua todellisten maksukyvyttömyysasteiden julkaisemista varten joukkorahoituspalvelun tarjoajien on laskettava todetun yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen yksinkertaiset keskiarvot riskiluokittain koko tarkasteluajanjaksolta käyttäen 12 kuukauden havaintojaksoja, jotka eivät ole päällekkäisiä.

2. Yhden vuoden maksukyvyttömyysasteen laskemiseksi riskiluokittain joukkorahoituspalvelun tarjoajien on varmistettava seuraavat:

a) nimittäjä on maksukykyisyystilassa olevien lainojen lukumäärä 12 kuukauden tarkasteluajanjakson alussa siinä riskiluokassa, jolle maksukyvyttömyysaste lasketaan;

b) osoittaja sisältää kaikki nimittäjässä huomioon otetut lainat, joilla oli 12 kuukauden havaintojakson aikana vähintään yksi maksukyvyttömyystapahtuma.

3. Sovellettaessa 2 kohtaa lainat, joiden maksueräaikataulussa ei ole 12 kuukauden havaintojakson aikana yhtään maksua, on jätettävä pois kyseisen ajanjakson maksukyvyttömyysasteen laskennassa käytetystä datajoukosta.

4. Sovellettaessa 1 kohtaa tarkasteluajanjakson pituuden on ainakin yhden datalähteen osalta oltava vähintään 36 kuukautta riippumatta siitä, käyttääkö joukkorahoituspalvelun tarjoaja ulkoisia, sisäisiä tai yhdistettyjä datalähteitä taikka kaikkien edellä mainittujen yhdistelmää. Jos käytettävissä oleva tarkasteluajanjakso on jonkin tietolähteen osalta tätä pidempi, on käytettävä pidempää ajanjaksoa. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan, joka on ollut toiminnassa alle 36 kuukautta, on käytettävä ajanjaksoa, jonka se on ollut toiminnassa.

5. Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on ilmoitettava nimittäjä ja osoittaja, joita käytetään 2 kohdan mukaiseen lainojen todellisen maksukyvyttömyysasteen laskemiseen riskiluokittain 4 kohdan mukaisesti määritetyltä ajanjaksolta.

4 artikla

Menetelmä lainojen odotetun maksukyvyttömyysasteen laskemiseen riskiluokittain

1. Asetuksen (EU) 2020/1503 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan i luetelmakohdassa tarkoitettua todellisten maksukyvyttömyysasteiden julkaisemista varten joukkorahoituspalvelun tarjoajien on käytettävä odotetuista maksukyvyttömyysasteista riskiluokittain tekemänsä arvion perustana 3 artiklan mukaisesti riskiluokittain laskettuja lainojen todellisia maksukyvyttömyysasteita.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa tarkasteluajanjakson pituuden on ainakin yhden datalähteen osalta oltava vähintään 36 kuukautta riippumatta siitä, käyttääkö joukkorahoituspalvelun tarjoaja odotettua maksukyvyttömyysastetta arvioidessaan ulkoisia, sisäisiä tai yhdistettyjä datalähteitä taikka kaikkien edellä mainittujen yhdistelmää. Jos käytettävissä oleva tarkasteluajanjakso on jonkin tietolähteen osalta tätä pidempi, on käytettävä pidempää ajanjaksoa. Joukkorahoituspalvelun tarjoajan, joka on ollut toiminnassa alle 36 kuukautta, on käytettävä ajanjaksoa, jonka se on ollut toiminnassa.

5 artikla

Kohdentaminen riskiluokkiin

Sovellettaessa 3 ja 4 artiklaa joukkorahoituspalvelun tarjoajien on kohdennettava yksittäiset lainat asiaankuuluvaan riskinhallintakehyksessä vahvistettuun riskiluokkaan luotettavien ja hyvin määriteltyjen kriteerien perusteella ja ottaen huomioon kaikki merkitykselliset tekijät, jotka saattavat vaikuttaa epäsuotuisasti luottovelvoitteiden hoitoon.

6 artikla

Datan virheettömyys

Joukkorahoituspalvelun tarjoajien on varmistettava, että data, jota käytetään laskettaessa maksukyvyttömyysastetta tämän asetuksen mukaisesti, on johdonmukaista ja asianmukaista.

7 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 13 päivänä heinäkuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN